

Løver i vort skjold

FOTOS: FLA

Monumenter. Kronikøren ser nærmere på nogle af de løvemønter og løvesymboler, der findes andre steder i verden. Anledningen er Istedløvens hjemkomst til Flensborg.

Af H. E. Sørensen

I en krohave ved landsbyen Chaeroneia et halvt hundrede kilometer nord for Athen står der en seks meter høj løvefigur af marmor, omgivet af caféborde og græske familier, der hygger sig under de slanke cyprer.

Den er rejst til minde om de grækere, der i 338 f.Kr. faldt i stort slag mellem bystaterne Theben og Athen på den ene og kongeriget Makedonien på den anden side.

Den makedonske hær under kong Filip sejrede stort, og det var da også her, hans søn – den kun 18-årige Alexander, senere kaldt den Store – for første gang viste sine evner som feltherre. Det var vist i øvrigt det sidste store feltslag, der fandt sted på græsk grund i antikken.

Chaeroneia-løven er langt fra det ældste løvemønt, der findes. De første ægyptiske sfinkser er et par tusind år ældre. Det er som bekendt løvekroppe med menneskehoveder, og den store sfinks i Gizeh ligger som vogter af Kheops og Khferens pyramider. Ved Karnak-templet er der hele rækker af sfinkser.

Symbol på tapperhed

I Assyrien var løverne et symbol på tapperhed, og derfor ses de på relieffer fra Assurbanipals tid som passende jagtbytte for den store hersker. En konge, der kunne fælde en løve i nærkamp, behøvede ikke at frygte nogen. Han var værdig til at herske over liv og død.

På de persiske kongers palads i Persepolis er der løvefigurer, og også i Babylon er der dyrerelieffer med stiliserede løver på den gamle byport Ishtarporten. En rekonstruktion kan ses i Pergamonmuseet i Berlin.

For nylig har man i floddalen mellem Eufrat og Tigris fundet en fornem løvefigur i næsten naturlig størrelse, der stammer fra sumerernes tid – babylonernes forgængere.

Over indgangen til den »kyklopi-ske« fæstning Mykene syd for Korinth findes en af de ældste græske løvefigurer – to kroppe med fælles hoved over hovedporten ind til fæstningen. Formålet har helt klart været at skræmme fjenderne fra at angribe.

Løver på Delos

Det var nok heller ikke kun for dekorationens skyld, at der på den lille ø Delos i Det Ægæiske Hav blev opstillet en allé af løver, som sidder

I slaget ved Chaironeia (338 efter Kristi fødsel) demonstrerede han for første gang sine feltherreevner ved som anfører for det makedonske kavaleri at udslætte thebanernes hær. Chaironeia-løven er rejst til minde om de grækere, der faldt i slaget.

Fyrster i Europas middelalder opstillede løvefigurer for at fremhæve deres magt og tapperhed som Henrik Löwes berømte monument fra slutningen af 1100-tallet ved domkirken i Ratzeburg.

vagtsomt på halen og følger den besøgendes færden. De vogter vejen fra havnen til Apollons tempel, der rummede Det Attiske Søforbunds skatkammer. Her opbevarede man de summer, som forbundets medlemmer indbetalte til Athen, for at denne bystat skulle garantere freden i området. Det var i øvrigt for en stor del for disse midler, Perikles lod templerne på Akropolis bygge.

Marmorløver i Venedig

Ved Arsenalet i Venedig står fire velvoksne antikke marmorløver, der er hentet hertil fra den græske havneby Piræus. Den mest majestætiske af dem sidder vagtsomt på halen med forbenene strakt og hovedet løftet.

Hen over skulderen har en viking

– muligvis fra Sverige – en gang omkring år 1000 indridset et rune-bånd. Det var denne løve, der var forbillede for H. W. Bissen, da han skabte Istedløven, og det var runeindskriften, der inspirerede Hansine Jensen til det første vers i hendes kendte digt om de sønderjyske soldater i Første Verdenskrig:

Fjernt har dine Sønner,
Danmark, faret fra din Stavn.
Der er ristet danske Runer
i Piræus' Havn.
Brede Bautastene knejser
end paa Skotlands Vang,
Og i Lejet nynner Seinen
paa en nordisk Sang.

Løven – under navnet »Marcusløven« efter evangelisten Marcus'

mærke – er i øvrigt Venedigs byvåben og ses adskillige steder i byen og i de mindre bystater især langs Adriaterhavet, der hørte under den ventianske købmændsrepublik.

Monument i Ratzeburg

Adskillige fyrster i Europas middelalder opstillede løvefigurer for at fremhæve deres magt og tapperhed som Henrik Löwes berømte monument fra slutningen af 1100-tallet ved domkirken i Ratzeburg. Den stolte løve skal vise, at den sachsiske hertug ikke var sådan at bide skeer med. Og Norges nationalsymbol er en stående løve med Olav den Helliges stridsøkse i poterne. Heller ikke den ser udpræget fredelig ud.

Ved Luzern i Schweiz ligger Bertel Thorvaldsens døende Schweizerløve fra 1822 i en bjergkule til minde om schweizergården, der blev hugget ned ved stormen på Tuilliererne i Paris under revolutionen 1792, da de forsvarede kongen Ludvig XVI.

Nationalmonument

Når det netop er en dansker, der har udført dette schweiziske nationalmonument, er det ikke, fordi han havde nogen særlig tilknytning til landet, men fordi schweizerne ønskede det ypperste, de kunne få. Og netop i de år var Bertel Thorvaldsen den berømteste og højest anerkendte billedhugger i Europa, der fik opgaver i mange af kontinentets lande.

Han udførte figuren i sit atelier i Rom, mens en lokal stenhugger skabte selve monumentet, der er udhugget i en naturlig klippe, efter hans model.

To af Napoleonskrigenes mest spektakulære monumenter er Nel-

sonsøjlen på Trafalgar Square i London og højen ved Waterloo. Selve søjlen, hvor admiral Nelson står på toppen, er omgivet af store løvefigurer. Det er rejst til minde om englændernes afgørende sejr i søslaget ved Kap Trafalgar i 1805, hvor Nelson var engelsk øverstkommanderende og udslættede den franske flåde, og hvor han i øvrigt selv blev dræbt af en kanonkugle. Og på slagmarken ved Waterloo, hvor Lord Wellington med assistance fra tyske og russiske tropper slog Napoleon i 1815, står en vældig figur af den britiske løve på en kunstig bakke.

Det var ikke for ingenting, at englænderne under Anden Verdenskrig gjorde rigt brug af løven som deres nationale symbol, og at premierminister Winston Churchill, der var en af århundredets store talere, fik kælenavnet »løvens stemme«.

Også uden for Europa er løven et tapperhedssymbol. Der findes løvefigurer i Kina, og blandt den tidligere kejser af Etiopien Haille Selassies (Ras Tafara) mange titler var også »Afrikas Løve«.

Mange flere løvemønter kunne nævnes.

H.E. Sørensen er forfatter og bor i Skærbæk.